

Izveštaj o radu Komisije za procjenu šteta od elementarnih nepogoda za period od avgusta do decembra 2024. godine

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 1. decembra 2023. godine, donijela Odluku o obrazovanju i sastavu Komisije za procjenu šteta od elementarnih nepogoda ("Službeni list Crne Gore", br. 109/23 od 08. 12. 2023. godine).

U periodu od formiranja Komisije pa do 31. decembra 2024. godine održano je 12 sjednica. Međutim, Komisija se neformalno sastajala na nedjeljnom nivou, imajući u vidu broj pristiglih zahtjeva, obim i složenost dokumentacije, kao i činjenicu da je za određena fizička lica Komisija zaprimala zahtjeve i po nekoliko puta, neposredno ili preko opštinskih komisija, što zahtijevalo detaljnu analizu zahtjeva i njihovo uparivanje kako ne bi došlo do dvostruke isplate naknade po istom osnovu¹.

Način rada i odlučivanja Komisije uređen je Poslovníkom o radu (broj 08-005-425/24-538 od 9. februara 2024. godine), koji je usvojen na drugoj sjednici Komisije. Odluke su donošene nakon ocjene opravdanosti podnijetog zahtjeva, odnosno uvida i analize prateće dokumentacije (uzrok nastanka štete, procijenjena vrijednost štete od strane opštinskih komisija za procjenu štete ili ovlašćenih procjenjivača, foto dokumentacija i dr.), pri čemu je visina naknade maksimalno iznosila 10%, što je u skladu sa 6 Odluke o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve ("Službeni list Crne Gore", br. 12/2024 od 15. 2. 2024. godine).

Komisija je podnijela Vladi Izveštaj o radu Komisije za procjenu šteta od elementarnih nepogoda za period od decembra 2023. do jula 2024. godine, koji je usvojen na sjednici koja je održana 1. avgusta 2024. godine (Zaključak Vlade Crne Gore broj 10-307/24-4537/2 od 28. avgusta 2024. godine).

U periodu koji je obuhvaćen usvojenim izvještajem, Komisija je održala 7 sjednica na kojima su u kontinuitetu razmatrani pristigli zahtjevi, ali i značajan broj zahtjeva iz 2023. godine, godine u kojoj su elementarne nepogode zadesile pojedine opštine i po nekoliko puta, a riječ je o opštinama sjevera Crne Gore (Bijelo Polje, Kolašin, Rožaje, Nikšić i dr). Međutim, Komisija je prve odluke donijela tek u aprilu 2024. godine², po kojima je ukupno isplaćeno 117.300,56 eura po osnovu realizacije 198 odluka. Prilikom donošenja odluka prioritet su imali zahtjevi koji su bili predmet dopune dokumentacije, a najveći broj je bio iz opština Bijelo Polje, Petnjica, Pljevlja i Mojkovac.

U izvještajnom periodu, odnosno u periodu od avgusta do decembra 2024. godine, Komisija je održala 5 sjednica na kojima je razmotreno oko 1.500 zahtjeva. Veliki broj zahtjeva Komisija je zaprimila iz Opštine Rožaje, po osnovu štete koja je uzrokovana poplavama iz novembra 2023. godine. Po tom osnovu pristiglo je 165 zahtjeva, procijenjene vrijednosti štete 626.741,50 eura. Takođe, iz ove opštine su dostavljena još dva zahtjeva sa po 48 i 25 lica koja su pretrpjela štetu, ukupne procijenjene vrijednosti štete od 429.443,00, odnosno 103.365,00 eura. Svi zahtjevi iz Opštine Rožaje su riješeni.

¹ U skladu sa članom 8 Odluke o bližim kriterijumima za košćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve, korisniku sredstava tekuće budžetske rezerve mogu se odobriti sredstva jednom u toku fiskalne godine za istu namjenu.

² Komisiji su početkom aprila odobrena sredstva iz Tekuće budžetske rezerve u iznosu od 200.000,00 eura (Zaključak Vlade Crne Gore broj: 08-040/24-1885/2 od 4. aprila 2024. godine).

Najveći broj zahtjeva (528) dostavljen je iz Opštine Nikšić i to za sanaciju štete na objektima koja je nastala usljed zemljotresa koji je zadesio područje ove opštine u martu 2024. godine. Predstavnicima Komisije za procjenu šteta od elementarnih nepogoda, na čelu sa predsjednikom, obišli su ovo područje. Ukupna procijenjena vrijednost štete iznosila je 419.193,00 eura. Po osnovu ovih zahtjeva odobren je maksimalan iznos naknade, odnosno 10% od procijenjene vrijednosti štete. Pri tome, zahtjevi za naknadu štete koje su nastale na objektima osnovnih skola, kao i vjerskim objektima su odbijeni. Takođe, ovu opštinu je u julu i avgustu pogodilo nevrijeme, gdje su stradala poljoprivredna gazdinstva, tako da je Komisija zaprimila oko 150 zahtjeva po ovom osnovu, od čega je 76 zahtjeva riješeno, a ostali nijesu zbog nedostatka sredstava.

Nakon posjete Opštini Šavnik, odnosno područja Komarnice koje je bilo ugroženo u poplavama, a nakon upoznavanja opštinske komisije sa procedurom vezanom za prijavu štete, iz ove opštine je pristiglo 25 zahtjeva, ukupne procijenjene vrijednosti štete u iznosu od 378.890,20 eura. Nakon razmatranja ovih zahtjeva, donesene su pozitivne odluke, dok je jedan zahtjev odbijen, jer se radilo o šteti na automobilu.

Opštinska komisija iz Bijelog Polja je dostavila 4 zahtjeva za naknadu štete, za 117 lica, ukupne procijenjene vrijednosti štete 451.750,00 eura. Riješeno je 39 zahtjeva, a ostali nijesu zbog nedostatka sredstava.

Pored navedenih opština, Komisiji je pristigao i značajan broj zahtjeva iz opština Žabljak, Tuzi, Plužine, Zeta, Bar, Kolašin, kao i iz Glavnog grada Podgorica. Isti su razmatrani prema kalendaru zaprimanja, tako da nijesu svi bili predmet razmatranja.

Za predmete gdje je dokazano da su podnosioci zahtjeva u potpunosti i nedvosmisleno pretrpjeli štetu od elementarnih nepogoda (grad, poplava, požar i dr.) ili druge nepogode većih razmjera (uginuće stoke, stradanje pčelinjih društava, bolesti stočnog fonda i sl.) Komisija je odobravalu naknadu za djelimičnu sanaciju iste koja je, u skladu sa Odlukom o bližim kriterijumima za košćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve, maksimalno iznosila 10% vrijednosti procijenjene štete. U ovom periodu realizovane su 884 odluke i po tom osnovu isplaćeno 261.476,33 eura. Prosječan iznos naknade iznosio je približno 300,00 eura.

Za jedan broj zahtjeva Komisija je ocijenila da nije nadležna, pa su ovi zahtjevi prosljeđeni nadležnim organima na postupanje, a jedan broj zahtjeva je odbijen, jer po ocjeni Komisije nije postojala osnova, odnosno nije se radilo o slučajevima gdje je šteta nastala zbog bilo kojeg oblika elementarne nepogode. Takođe, odbijeni su zahtjevi za naknadu štete na lokalnoj putnoj i drugoj infrastrukturi s obzirom na to da opštine samostalno obavljaju poslove lokalne samouprave koje su od neposrednog i zajedničkog interesa za stanovnike opštine.

Zaključak: Komisija je u periodu od formiranja pa do kraja 2024 godine donijela 1.162 odluke. Od toga su realizovane 1.082 odluke, a 80 odluka je ostalo nerealizovano zbog neispravnih žiro računa dostavljenih od opštinskih komisija ili pojedinaca. Ukupan iznos sredstava isplaćen iz Budžeta Crne Gore po ovom osnovu iznosio je 378.776.89 eura, a prosječan iznos naknade 350,00 eura. Inače, postupanje Komisije se ogleda u razumijevanju i pružanju pomoći građanima koji su pretrpjeli materijalnu štetu usljed različitih oblika elementarnih nepogoda a, sa druge strane, u racionalnom trošenju budžetskih sredstava.